

מנחות כ:פא. תודה שהתערבה בתמורתה ומתה אחת מהן

לע"נ ר' אליהו (כדורי) בן ר' עזרא ושמחה פנירי ע"ה
נלב"ע ט' בטבת התשס"ט

תני רבי חייא: התערבה תודה בתמורתה ומתה אחת מהן - לחברתה אין תקנה (ותרעה). שפל פתרון הוא בעייתו; שכן תודה חייבת לחם ואין להביא לחם עם תמורתה).

כשהופרשה בלשון 'הרי זו'; אך ב'הרי עלי' - צריך להביא לחם ועמו בהמה שלישית ולהקריבה בתנאי ('אם התמורה חיה, זו תודה וזה לחמה, ואם התודה חיה, זה לחמה, וזו לאחריות וקרבה ללא לחם').

לגבי 'הרי זו', בסוגיה הוצעו 8 פתרונות ונדחו.

	המציע ¹	הפתרון המוצע	הדחייה
1	לְמֵדִין לַפְּנֵי רַבִּי	יביא לחם ויתנה עליו שישאָר חולין אם התמורה היא שנותרה	אסור להכניס חולין לעזרה
2	"	נוסף ללחם, יביא בהמה נוספת ויתנה שתהיה שלמים אם התודה קיימת	ממעט בזמן אכילת השלמים, ליום ולילה בלבד ²
3	לוי	נוסף ללחם, יביא בהמה נוספת ויתנה שתהיה מותרת-תודה אם התודה קיימת	אי אפשר להפריש מראש מותר
4	רב יצחק בר שמואל בר מרתא	כנ"ל, יתנה שתהיה תמורה	איסור לאו ומלקות
5	אביי ורבנן	(לר' יוחנן) יביא לחם ויעמידהו חוץ לחומת העזרה ויתנה שישאָר חולין אם התמורה היא שנותרה	את ארבע החלות לכהן צריך להניף בעזרה, ואסור להכניסן שמא חולין הן
6	רב שישא בריה דרב אידי	(לחזקיה) יביא 80 חלות ובהמה נוספת, ויתנה על 40 מתוכן שאם התמורה היא שנותרה הן לאחריות	ממעט בזמן אכילת החלות שלכהנים, שמא לא יימצאו מספיק כהנים לאכול כל ה-8
7	רב אשי	(לר' יוחנן) יפריש מעוברת וכשתלד יביאנה עם ולדה ו-80 חלות, ויתנה שאם התמורה קיימת, האם והולד תודות, ואם התודה קיימת האם תודה והולד מותר	כיוון שהקריב את האם נעשה הוולד מותר (ואינו קרב עם לחם)
8	רב דימי בריה דרב הונא מדמהוריא	יביא בהמה נוספת ויאמר 'הרי עלי', ובהמה נוספת ועמה 80 חלות, ויתנה שאם התודה קיימת האחרונה לאחריות	"טוב אשר לא תדור (-עלי)!"

[ט' בטבת התשע"ט]

¹ לפנינו בגמ' סימן לשמות המציעים; אלא שהוא השתבש מאוד, עיין דק"ס. ובמסורת התלמוד גרס: למדין מרתא עולא שישא אשי דמהריא מותר (ואין ברור לי מה עניין המותר' שבסוף). ובישר וטוב ביאר (ע"פ חק נתן, והוסיף משלו), שתחילה הם סימנים לשמות החכמים המציעים, ואח"כ (בהפסק תיבת 'דאי') לתוכן ההצעה. ע"ש.

² לכאורה, לר' שמעון ש'מביאין קדשים לבית הפסול' (ובחים עה:), אכן יש לה תקנה זו.